RUSKI INWALID

№ 274.

PIĄTEK. 23. Listopada 1817 rok.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomości zagraniczne: Niemcy. Francyia.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Peterzburga, 23 Listopada.

Reskrypt N. Pana na Imie Inżenier Jenerał-Maiora Hrabiego Sywersa.

Z ukontentowaniem czytałem ułożone przez was z roskazu moiego prawidła, tyczącę się wychowania naukowego kantonistow woysk usadowionych, a oddaiąc należną sprawiedliwość trudom waszym w tak pożytecznym przedmiocie, oświadczam oraz Moie zadowolnienie.

Lecz ponieważ takowe prawidła potrzebnią iescze dopełnienia, mianowicie: Wybrania i raz na zawsze wyznaczenia stałey liczby Xiąg potrzebnych do tego przedmiotu, iako też rozmaitych tablic, instrukcyi i obiaśnienia sposobu dawania nauk w pomienionem układzie waszym wyrażonych, ustanawiaiąc za tem w Peterzburgu osobną Kommissyią; z czterech członków woyskowych; z dwóch z Ministeryi oświecenia publicznego, i iedney osoby duchowney, pod nazwaniem *Kommissyi woienney dla naukowych posiłków* składaiącą się, przyiemno mi iest otworzyć Wam nową drogę do okazania chwalebney Waszey gorliwości ku pożytkowi służby, przeznaczaiąc Was prezesem tey Kommissyi, a współ pracownikami: Jenerał-Maiora *Perskiego*; Pułkowników: pułku Grenadierow Hrabiego *Arakczeiewa*, Pułkownika *Petrowa* i Fligel Adiutanta Moiego *Kleynmichela*; inni zaś członkowie iako też i duchowna osoba wyznaczeni będą przez zwierzchność swoią.

Co zaś do summy na utrzymanie takowey Kommissyi potrzebney, uczynić w tem przedstawienie Jenerałowi Hrabiemu *Arakczeiewu*, równie też macie do niego wchodzić z przedstawieniami we wszystkich tych zdarzeniach, gdzie tylko rozwiązanie przeze Mnie okaże się potrzebnem. Nakoniec przedstawcie mu także ostateczne dopełnienie pierwiey przez Was ułożonych prawideł, w skutek takowego ukazu maiące bydz przedmiotem zatrudnień kommissyi,

iak skoro takowe będzie przez nią wygotowane do przedstawienia Mnie.

Na Oryginale pódpisano własną Iego Cesarskiey Mści ręką.

ALEXANDER.

Zgodno z Oryginałem:
Jenerał-Maior
Sywerz.
w Moskwie 25 Października
1817 roku.

KRÓLESTWO POLSKIE.
Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski.

ALEXANDER I.

CESARZ WSSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI
&c. &c. &c.

Rozwięzuiąc wątpliwości, któreby z zastosowania praw Polskich w przypadkach uznawania stanu szlachectwa wyniknąć mogły, po wysłuchaniu zdań ogólnego zgromadzenia Naszey Rady Stanu postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Dawne prawo Polskie pod nazwiskiem *Jus Scartabellatus,* i konstytucyą 1775 roku, obowiązek kupna dóbr na nowo uszlachconych wkładaiącą, uchylamy, i wszystkie osoby uszlachcone w tym czasie, w którym pomienione prawa miały ieszcze moc obowięzuiącą, od warunków ich ninieyszem postanowieniem na zawsze uwalniamy.

Art: 2. Senat przy uznawaniu stanu szlachectwa do przepisu w artykule pierwszym stosować się będzie.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydz umieszczone, Senatowi Królestwa Polskiego polecamy.

Dan w *Moskwie* dnia 16/28 Października 1817 roku.

(podpisano) ALEXANDER.
przez Cesarza i Króla.
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
Ig: Sobolewski.
Zgodno z oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
(podp:) *Ig. Sobolewski.*
Zgodno z oryginałem
Radca Sek: Stanu, Jenerał Bdy
(podpisano) *Kossecki.*

W Imieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO,
&c. &c. &c.

Namiestnik Królewkki w Radzie Stanu.

Zważywszy trudności, iakich niektórzy Pensyonaryusze emerytalni, reformowi i retetowi z rożnych przyczyn, czyli to czasowie, lnb też ciągle w Rossyi mieszkać zniewoleni, w uzyskaniu oznaczoney im pensyi z Skarbu Królestwa Polskiego z powodu niektórych przepisów ogólnego naszego postanowienia z dnia 24 Lutego r. z. Dziennikiem Praw obiętego doswiadczyćby mogli; chcąc więc osobom kraiowi Polskiemu zasłużonym, a w Rossyi zamieszkałym, ułatwić odbieranie wyznaczoney im płacy emerytalney, na przełożenie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu postanowiliśmy i stanowiemy: aby wszyscy emeryci i innych tytułów pensyonaryusze płacę etatową z Skarbu Królestwa Polskiego oznaczoną sobie maiący, chociaż zamieszkali w Rossyi, należną im pensyą za złożeniem świadectw życia, przez władze Rossyyskie powiatowe lub Guberskie urzędownie wydanych, po dopełnieniu innych prawem przepisanych formalności, z kass Królestwa Polskiego odbierali.

Wykonanie postanowienia tego Kommissyi Rdządowey Przychodów i Skarbu, oraz umieszczenie tegoż w Dzienniku Praw polecamy.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 11 miesiąca Listopada 1817 roku.

(podpisano) *Zaiączek.*

Zastępca Ministra Przychodów i Skarbu
(podpisano) *Badeni.*

Rozkaz Dzienny do woyska Polskiego

w Kwaterze Główney w Warszawie dnia 3/21 Listopada 1817.

ZA NAYWYŻSZYM ROZKAZEM.

Umieszczeni zostaią.
za okazaną gorliwość w służbie, i dobre sprawowanie się.

w Piechocie w Pułku 8 liniowym: Przykommenderowani do tegoż Pułku, Porucznik Dziekoński i Podporucznik Kostecki.

Przeniesiony zostaie.

w Jeździe z Pułku Strzelców konnych Gwardyi, Kapitan Katerla, do Pułku 3 Ułanów.

Otrzymuią żądane Dymissyie:

dla Interessów familiynych.

w Pułku 7 liniowego, Kapitanowie: Kazimierz Taczanowski, Faustyn Szukiewicz i Podporucznik Karol Krukowski.

Otrzymuie żądaną Dymissyę z pensyą.

dla odniesionych ran.

z Pułku 1 Strzelców pieszych, Porucznik Józef Danielewicz, w stopniu Kapitana, z pozwoleniem noszenia Munduru.

Przechodzi na reformę.

w Jeździe Były Dowodca Pułku 3 Ułanów, Pułkownik Madaliński.

Otrzymuią urlopy.

w Korpusie Inwalidów i Weteranów.

z Korpusu Weteranów, Kapitan Lossòw, na Miesięcy 2, w Wielkie Xięztwo Poznańskie.

Naczelny Wódz

(podpisano) KONSTANTY.

W. X. R.

Zgodno z Oryginałem
Generał, Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Ze Lwowa 10 Listopada.

Dzień 4ty b. m. pamiętnym będzie dla Gallicyi, przez inauguracyią Uniwersytetu Lwowskiego. O godzinie 8mey zrana stanęły w paradzie na rynku i na ulicy Krakowskiey batalion i dywizyia grenadyierów, dwa bataliony piechoty i korpusy milicyi mieyskiey. Wszyscy Professorowie zgromadzili się w sali bibliioteczney, a potém poiechali do JW. Prymasa, Hrabiego *Ankwicza*, który pro Rectore Magnifico obranym został. Gdy tenże do sali przybył, obrano dwóch Deputowanych dla sprowadzenia JW. Gubernatora, iako C. K. nadwornego Kommissarza. Tymczasem zgromadzili się u JW. Gubernatora PP. Radcy rządowi, X. Arcy-Biskup Ormiański, Wydział Stanów i Szlachta. Po przybyciu dwóch Deputowanych Uniwersytetu, nastąpił wiazd uroczysty wśród odgłosu trąb i kotłów w następuiącym porządku:

Oddział iazdy; dway rządowi Sekretarze z dyplomatem i insygniami Uniwersytetu; dway Deputowani Uniwersytetu; JW. Gubernator iako C. K. Kommissarz nadworny w sześciokonney galowey karecie; C. K. Rząd kraiowy; Stany kraiowe i reszta zgromadzenia, które się u JW. Gubernatora było zebrało. Oddział iazdy zamykal orszak.

W przedsieniu Uniwersytetu powitał Rector Magnificus krótką przemową JW. Kommissarza, poczém wprowadzono Go do sali, gdzie się tymczasem Dykasterya, Magistrat, wielka liczba osób znakomitych, i Damy na galeryiach zgromadziły. JW. Kommissarz nadworny zaiąwszy krzesło swoie miał mowę poczém czytano dyploma. Daley JW. Kommissarz oddał Rectori Magnifico dyploma i insygnia Uniwersytetu. Potém miał Rector Magnificus odpowiednią mowę, a po nim Professor *Pollak* mowę o iednym z przedmiotów naukowych. Gdy ią skończył, ruszył z uroczystością cały orszak pieszo przez szpalery woyska, milicyi i cechów do pojezuickiego kościoła w następuiącem porządku:

Kompaniia grenadyierów; Magistrat; czterey Akademicy z insygniami Fakultetów; wszyscy Professorowie; Syndyk Uniwersytetu z dyplomatem; dway Akademicy z kluczami i pieczęcią Uniwersytetu; PP. Dziekani; PP. Dyrektorowie nauk; JW. Prymas iako Rector Magnificus; JW Gubernator iako C. K. Kommissarz nadworny; PP. Radcy C. K. Rządu; Duchowieństwo; Wydział Stanów; Szlachta i różne Dykasterya. Kompaniia grenadyerów zamykała orszak.

Podczas uroczystego, przez W. JX. Proboszcza katedralnego *Hofmana* odprawionego nabożeństwa, uszykowane woyska i korpusy milicyi mieyskiey dały trzy razy ognia, na który każdego razu zatoczone działa odpowiedziały.

Po nabożeństwie poiechał JW. Kommissarz nadworny w karecie, w assystencyi całego zgromadzenia i oddziału iazdy do pomieszkania swoiego, gdzie mu Rector Magnificus w imieniu Uniwersytetu podziękowanie złożył.

Uroczystość ta zakończyła się świetnym obiadem u JW. Gubernatora, podczas którego różne toasty, a naypierwey za zdrowie N. Cesarza i N. Cesarzowey, z uczuciami miłości, uwielbienia i wdzięczności spełniano.

Francyia.

z Paryża, 9 Listopada.

Krol dawał posłuchanie prywatne dnia

6 b. m. P. *Cheuveau-Lagarde* obrońcy Królowey *Maryi Antoniney*. Po czem, I. K. M. przewodził w radzie Ministrów trwaiącey od godziny pierwszey do 5 po południu.

Z przyczyny nadchodzącey zimy Oycowska troskliwość Króla naszego usiłuiąc dadz iaki kolwiek sposob zarobku klassie ubogiey, obmyśliła iey zatrudnienie w zasadzaniach i czyszczeniach znacznych w lesie Bulońskim. Wskutek takowego postanowienia przynaymniey 2000 robotników będą użyci. Wydane także są roskazy tyczące się wyporządzenia bramy *S. Marcina*.

Jedno z pism naszych Peryodycznych *le Journal du Commerce* następuiącym się tłumaczy sposobem względem mowy Królewskiey mianey przy uroczystem otwarciu posiedzeń Izb Obu:

„Mowa, którą Król nasz powiedział przy otwarciu posiedzenia Izb obu, tegoż samego dnia została wydrukowaną, i z zapałem czytaną od wszystkich mieszkańców klass rozmaitych. Każdy szukał w niey pociechy w czasie teraznieyszym, a nadziei na przyszłość. Powtarzano w szędzie z nayczulszem rozrzewnieniem wyrazy tkliwe Nayłaskawszego Monarchy, który swe przywiązanie tak dobrze łączy z prywiązaniem ludu swoiego, i przeznaczenie swoie z przeznaczeniem oyczyzny. Wszystkie względy osobiste znikały przed względami powszechnemi sprawy ogólney, pomyslnością i niezawisłością narodu. Jednó uczucie napełniało wszystkie serca i łączyło wszystkie życzenia.

„Każdy postęp który czyniemy ku wolności, ku pożytkowaniu zupełnemu z praw konstytucyynych, oznaczone są radoscią nayżywszą i wdziecznością nieograniczoną dla Monarchy, który niestaraiąc się o rozciągnienie powagi, gdyż ta częstokroć przez zbyteczne nieograniczenie słabieie, zaymuie się iey określeniem i za skazówkę swych działań ma kartę konstytucyyną, ten owoc naydroższy wysokiey mądrości iego, który się stał własnością naymilszą i nayświetszą narodu Fraucuzkiego.

„Jakiż obywatel niebędzie się szczycił tem swiadectwem szlachetnem, iakie oddaie narodowi którego iest głową i oycem, Król sprawiedliwy, umieiący prawdziwie cenić cnoty i patryotyzm, i zapowiadaiący głosem, który możemy uważać iak prorocki: „Ze nasza oyczyzna znowu odzyscze mieysce pomiędzy narodów i świetność należną waleczności Francuzów i ich szlachetnemu wytrwaniu w przeciwnościach."

„Iakaż teraz ofiara może bydz dla nas przykrą? Iakież poświęcenie się może bydz przewyższaiącem naszą odwagę i chęć osiągnienia takiego wypadku? Tak iest słyszała Francyia te wspaniałe i wielkie słowa, one otworzą nowo erę niepodległości wielkości i swobody.

„To iescze na cześć Francuzów należy powiedzieć, że duch konstytucyyny i przywiązanie ku Monarsze co dzień sią rozszerzaią i umacniaią. Amożeż to bydz inaczey, kiedy szlachetne uczucia są wpaiane i rospotrzeniane przez Xiążęcia, którego nieobecność, stała się przyczyną naypięknieyszey i naytkliwszey części mowy Królewskiey, naywłaściwszey do usprawiedliwienia nadziei i miłości narodu?"

— Xiąże Angulemski 3. b. m. przybył wieczorem do Nantes.

Xięstwo Ichmość Orleanscy 12. b. m. będą przyymować u siebie wieczorem, co się będzie powtarzać każdey środy.

Doniosły gazety, że Królowa Hiszpańska sama karmi swą córkę; ale o sczegołach tyczących się troskliwości tey Pani, czułości i stałości z iakiemi dopełnia obowiązku naytkliwszey matki, nic nam niemowiły. Iey Królewska Mość na nikogo się niespuscza w domierzaniu starań iakich niemowlęcy wiek Xiężniczki Iey córki wymaga, Król tylko sam dzieli czasami z małżonką swoią tę przykrą powinność, w dokonaniu którey Królowa znayduie swoie sczęscie prywatne, a chwałę publiczną. W rocznicę urodzin Króla, 14 Października była wielka gala u dworu. Królowa weszła do wielkich pokoiów trzymaiąc dziecko na ręku; niemowle poczęło krzyczeć i prosić pokarmu, które Królowa natychmiast zadowolniła z prostotą i naturalnością, iakiey niepodobno było pogodzić z pompą otaczaiącą ią w tenczas.

W Peterzburgu
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.